

Jaarverslag 2016

Stichting
BRUGWACHERSHUISJES

BRUGWACHERSAPPÈL

**Nu Willem voorgoed
In Maxima's bootje is gestapt
Zit hem de vaart
In een ander kanaal
Liggen binnenvaarders
Niet langer voor schut
Voor de Nulde Sluis**

**De brugwachter van weleer zag
De Vaart haar einde naderen
Met de Aa Dommelde ze in
Tot hij zelf werd opgehaald
Tot uiteindelijk zijn brug
Voor varend plezier alleen
Nu nog open gaat**

**Die andere brugwachters
Verdwenen mee, zij
Die op weg naar hun doel
Ergens aan de overkant
Zich wachtend voor de boom
Konden ergeren of bezinnen
Achteloos gaan ze nu voorbij**

**Waar zijn de brugwachters
Van nu, die je kunt vragen
Terwijl ze even stilstaan
Een bakje koffie drinken
Waar sta jij bij stil?
Wat beweegt jou?
Waar wacht je nog op?**

Ab Bertholet

Voorwoord

Voor u ligt het jaarverslag van de stichting Brugwachtershuisjes over 2016.

Door het hele land zijn ze te vinden, de brugwachtershuisjes. Bij kanalen, vaarten, sluizen en grachten. Rijk aan variatie en dichtbij de mensen. Iedereen staat wel eens te wachten voor een brug. In en om de brugwachtershuisjes beleef je Nederland in verbinding met het water. Daarom moeten de huisjes bewaard blijven. Ook als hun oorspronkelijke bestemming, namelijk de plek van waaruit de brugwachter de brug bediende, verdwijnt doordat de bediening vanuit bediencentrales op afstand gebeurt.

De stichting Brugwachtershuisjes stimuleert het hergebruik en maakt van de bijzondere leegstaande huisjes weer levendige plekken. Met een klein team vrijwilligers is hieraan in 2016 hard gewerkt. In dit jaarverslag kunt u lezen welke resultaten zijn behaald van de doelen die de stichting zich in het jaarplan 2016 heeft gesteld. 2016 was een druk jaar.

De vele activiteiten van de stichting beginnen effect te sorteren. Door publicaties, zoals in het blad H2O, maar vooral door activiteiten die veel publiek trekken, zoals de activiteiten rond Open Monumentendag in brugwachtershuisjes in Rotterdam en Den Bosch. De stichting Brugwachtershuisjes groeit. Er komen steeds meer nieuwe projecten door het hele land en ook melden steeds meer organisaties zich aan om met ons samen te werken. Bovendien zijn er kansen grote sponsors te werven. Dat betekent een verdere uitbreiding en professionalisering van de activiteiten van de stichting. Vooralsnog als vrijwilligersorganisatie, maar wellicht in de toekomst met een kern aan betaalde krachten. De stichting Brugwachtershuisjes gaat na de initiatieffase van de afgelopen jaren een nieuwe fase in. De organisatie is daarop al aangepast. In 2017 zal dat verder worden uitgewerkt. Alles om meer kansen te creëren voor de herbestemming van dit kleine culturele erfgoed.

Kleine huisjes, grote kansen!!!

v.l.n.r.: Wim Leusink, Mijntje Vervoort, Peter Stutvoet, Gerard de Bruin, Imke van Dillen, Gerben van Dijk, Lotti Hesper, Cora Nauta en Frank Moerman.

Namens het bestuur:

Cora Nauta - voorzitter
Mijntje Vervoort - secretaris
Peter Stutvoet - penningmeester

Namens freelancers & vrijwilligers:

Gerben van Dijk - directeur a.i.
Lotti Hesper - projectleider
Imke van Dillen - projectleider
Frank Moerman - projectleider
Sanne van der Schoor - projectleider
Erik Both - website & social media
Wim Leussink - tektschrijver
Gerard de Bruin - fotografie

Waar staat de stichting voor

Stichting Brugwachtershuisjes heeft als doel op te treden als katalysator voor het herbestemmen van lege brugwachtershuisjes.

De stichting doet dat zonder winstoogmerk, als stichting met een cultuur ANBI status. Met een vrijwilligersorganisatie onder leiding van een directeur. Daarnaast levert de stichting Brugwachtershuisjes ook adviesdiensten, waarbij zij haar expertise als kenniscentrum rond brugwachtershuisjes inzet. Van de projectwerkzaamheden is een percentage bestemd voor de stichting die daardoor haar katalysatoractiviteiten kan ontplooiën.

De stichting doet dat voor eigenaren van de huisjes (Rijkswaterstaat, provincies, gemeenten en waterschappen) en voor gebruikers (ondernemers, culturele instellingen), liefhebbers en sponsors.

Hoe maakt de stichting het waar? Door te wijzen op de urgentie van het hergebruik, de noodzaak dit culturele erfgoed te bewaren en door te geven aan volgende generaties. Door aandacht te genereren via de website, social media, publicaties. Door het verbinden van vraag en aanbod. Door kennis en expertise op te bouwen en te delen. Door het leveren van adviesdiensten en door het beheren en exploiteren van de huisjes.

En dat alles graag in samenwerking met alle partijen die de brugwachtershuisjes een warm hart toedragen.

Algemene ontwikkelingen in 2016

Ook in 2016 verliezen de huisjes hun functie doordat de bruggen door het hele land op afstand (via camera's) worden bediend. Zo worden er vanuit één bediencentrale van Rijkswaterstaat in Tilburg 50 bruggen op afstand bediend. In Noord-Holland heeft de provincie de afstandsbediening voor van 80 bruggen (40 stuks van henzelf, 40 van gemeenten) in voorbereiding.

De huisjes zijn niet meer nodig, evenals de brugwachters die de bruggen vanuit de huisjes bedienden. Als de huisjes niet meer worden onderhouden zullen zij uiteindelijk verdwijnen. Daarmee zou cultureel erfgoed verloren gaan. Beheerders van bruggen beginnen dat ook te beseffen. Zij zien dat herbestemming een optie is om verpaupering te voorkomen.

2016 laat weer mooie voorbeelden van herbestemde huisjes zien. Door invullingen met een cultuurprogramma, sleutelcontracten of zelfs met dubbel gebruik van de kantooruimte van de brugwachter als een brug toch bijna niet bediend wordt.

Een inspiratiebron voor anderen. Door een netwerk van eigenaren, potentiële gebruikers, liefhebbers en sponsors op te bouwen kunnen mooie initiatieven voor hergebruik worden gestimuleerd.

De stichting heeft in 2016 op een beleidsdag met alle vrijwilligers besloten te gaan werken vanuit 3 pijlers van activiteiten:

- *Het opbouwen van een kenniscentrum voor brugwachtershuisjes.*
De stichting wil een landelijk platform, expertisecentrum zijn voor de brugwachtershuisjes. Dat doet zij door een landelijk netwerk op te bouwen en door het organiseren van expertmeetings. Maar ook door kennis te vergaren in opdrachten voor derden, door het verder uitbouwen van de website. En door beheer van lege huisjes en de exploitatie daarvan i.s.m. derden.
- *Projecten voor herbestemming, adviesdiensten voor derden, inventarisaties.*
De opdrachten staan in dienst van de doelstelling van de stichting, maar zijn een essentieel onderdeel vanwege de financiële opbrengsten maar ook om kennis en expertise te vergaren.
- *Beheer en exploitatie van lege huisjes in samenwerking met andere organisaties.*
Eigenaren van brugwachtershuisjes geven aan 'ontzorgd' te willen worden in beheer en exploitatie. De stichting heeft dit in samenwerking met een professionele beheerpartij opgepakt en kan dit nu aanbieden. Het beheren helpt daarnaast in het verder uitbouwen van het kenniscentrum.

Korte verantwoording 2016

1. Opbouwen van een kenniscentrum

Op de website is veel informatie te vinden over de stichting, maar vooral over brugwachtershuisjes door heel Nederland. Het is een heel werk alle huisjes in kaart te brengen, het zijn er honderden. Er moet informatie worden opgezocht, foto's gemaakt en verhalen gedeeld. In 2016 zijn opnieuw ruim 40 huisjes in kaart gebracht waardoor er nu ruim 186 huisjes op onze website staan. De website wordt druk bezocht. De sociale media zijn ingezet om meer aandacht te genereren. Onze Facebookpagina en Twitteraccount worden enthousiast gevolgd. In de pers zijn diverse publicaties verschenen, met name naar aanleiding van het project Trekvaarten. In het oktobernummer van het maandblad van Koninklijk Nederlands Waternetwerk, H2O, is een interessant en mooi artikel verschenen van Barbara Schilperoort over het hergebruik van brugwachtershuisjes: Er zijn twee nieuwsbrieven uitgebracht. Er is een publicatie trekvaarten uitgebracht. In mei 2016 is een expertmeeting georganiseerd met als thema "Kleine huisjes, grote kansen!" Het thema bracht veel interessante partijen, zoals eigenaren en gebruikers, bij elkaar. Met als resultaat een netwerk en een uitwisseling van mogelijke herbestemmingen.

Het oktobernummer van het maandblad van Koninklijk Nederlands Waternetwerk: H2O.

En op de Open Monumenten dag zijn zowel in Den Bosch als in Rotterdam brugwachtershuisjes opengesteld voor het publiek. In Rotterdam was het zelfs mogelijk de brugkelders onder de huisjes te bezoeken.

Dit gebeurde in nauwe samenwerking met de Gemeente Rotterdam. In Rotterdam werd bovendien een fiets-wandeltour langs 15 brugwachtershuisjes georganiseerd. Daarvoor is een mooie brochure en een routekaart met veel informatie over de geschiedenis van de huisjes gemaakt, die gretig aftrek vonden. De belangstelling was in beide steden heel groot.

2. Projecten voor herbestemming, adviesdiensten voor derden, inventarisaties

Met adviesdiensten voor derden, het organiseren van expertmeetings en het beheren van huisjes wordt kennis opgebouwd over kansen en problemen met de herbestemming van de huisjes.

In 2016 zijn de volgende projecten opgepakt:

- **Vervolg project Trekvaarten & Brugwachtershuisjes**
De Provincie Zuid-Holland heeft de ambitie om bestaand erfgoed te behouden voor toekomstige generaties door het te beschermen, te laten beleven en te benutten.

De trekvaarten behoren ook tot het Zuid-Hollands erfgoed. Om voorbijgangers te informeren over de bijzondere geschiedenis van de trekvaarten en tegelijkertijd enthousiast te maken over de kwaliteiten en mogelijkheden van de bijbehorende brugwachtershuisjes heeft stichting Brugwachtershuisjes 'informatievensters' ontworpen. In 2015 zijn deze op acht brugwachtershuisjes langs de trekvaarten geplaatst: Trekvlietbrug (Leiden), Geestbrug (Rijswijk), Oude Tolbrug (Voorburg), Oostpoortbrug en Rweineveldbrug (Delft), Kortedijk (Vlaarding), Ooievaarsbrug (Schiedam) en Achterhavenbrug (Rotterdam). Het project Trekvaarten & Brugwachtershuisjes is mogelijk gemaakt door financiële bijdragen van de provincie Zuid-Holland en Fonds 1818. In 2016 is een vervolgoopdracht voor dit project gegeven.

- **Oplevering inventarisatie 23 Zuid-Hollandse brugwachtershuisjes**

In samenwerking met Movares adviseurs & ingenieurs en eigenaar de provincie Zuid-Holland is de stichting eind 2015 gestart met een inventarisatie van 23 Zuid-Hollandse brugwachtershuisjes om mogelijkheden voor hergebruik te onderzoeken. Movares begrootte daarbij het achterstallig onderhoud en de sloopkosten om hergebruik te kunnen afwegen. De stichting bekeek onder andere de kansen en knelpunten van hergebruik. Dit op basis van onder andere grootte, ligging, veiligheidsaspecten, facilitaire- en technische aspecten, cultuurhistorische aspecten en exploitatie en beheer. In april 2016 is het definitieve rapport opgeleverd.

- **Rituelen Bossche Brugwachtershuisjes**

In 2015 is Imke van Dillen van Bouwrituelen in samenwerking met de stichting Brugwachtershuisjes gestart om een creatief jaarprogramma voor 2016 vol onderzoek en impuls voor drie Bossche Brugwachtershuisjes te ontwikkelen. Het gaat om de huisjes op de Orthenbrug, Hinthamerbrug en Anthoniebrug over de Zuid-Willemsvaart in Den Bosch. De afdeling Beheer van de Gemeente Den Bosch heeft samen met Bouwrituelen en de stichting Brugwachtershuisjes een aantal spelregels opgesteld, waardoor het project in 2016 in uitvoering is gegaan.

- **Kiosk in brugwachtershuisje Lage Erfbrug**

Stichting Brugwachtershuisjes is met steun van de Delfshaven Coöperatie in samenwerking met eigenaar Gemeente Rotterdam een haalbaarheidsonderzoek gestart naar de mogelijkheid het brugwachtershuisje Lage Erfbrug een nieuwe functie te geven, namelijk een herkenbaar informatiepunt voor toeristen en bezoekers. Voorwaarde hiervoor is dat de voordeur op een andere plek komt en daarmee het huisje 24 uur/dag toegankelijk wordt.

- **Dordrecht, een kunstproject in vijf brugwachtershuisjes gestart.**
In 2016 hebben achtentwintig kunstenaars een voorstel ingediend om hun werk ten toon te stellen in één van de vijf beschikbare brugwachtershuisjes in Dordrecht. Ondertussen zijn er zes Dordtse kunstenaars geselecteerd om hun werk te laten zien. De stichting is met deze zes kunstenaars en de beheerder van de gemeente Dordrecht in alle huisjes langs geweest om een kijkje binnen te nemen, sfeer te proeven en alles heel precies in te meten. Als alle financieringen en subsidie aanvragen rond zijn gaat de stichting de zomer van 2017 van start.
- **Inspiratie voor brugwachtershuisjes Rijkswaterstaat**
Eind 2016 werkte stichting Brugwachtershuisjes in opdracht van Rijkswaterstaat (RWS), beheerder van zo'n 135 brugwachtershuisjes, een rapport uit met inspiratie en aanknopingspunten voor tijdelijk herbestemmen van twee brugwachtershuisjes bij de Zwijndrechtsebrug in Dordrecht. Het rapport is intern positief ontvangen. RWS gaat een pilot voor tijdelijk herbestemmen doen met een aantal van hun brugwachtershuisjes.
Ook hebben ze een interne inventarisatie van 50 brugwachtershuisjes gedaan met kansen en belemmeringen voor herbestemming

3. Brugwachtershuisjes in beheer

In 2016 heeft de stichting Brugwachtershuisjes uit drie partijen Villex geselecteerd als partner voor de samenwerking bij het beheer van de brugwachtershuisjes van de Provincie Zuid-Holland. Villex is een gedreven professionele partij met een ruime ervaring in het verhuren en beheren van uiteenlopende soorten vastgoed. In overleg met de provincie wordt bekeken hoe de stichting het beheer vorm kunnen gaan

geven en welke maatregelen de provincie gaat treffen om de huisjes verhuurbaar te maken. De pilot breidt zich uit: behalve over de bruggen in Ter Aar en Nieuwveen spreekt de stichting inmiddels ook over de Zijlbrug en Spanjaardsbrug in Leiden en de Zwammerdamsebrug.

Financiën

De herstructurering van de stichting laat zich ook aflezen uit de jaarrekening, zie bijgevoegde jaarrekening.

De drie pijlers: activiteiten, beheer en projecten en de wijze waarop de stichting betaalde adviesdiensten uitvoert.

Er is geen projectorganisatie opgezet, maar de werkzaamheden worden uitbesteed aan freelancers. Het bestuur is onbezoldigd en onafhankelijk van de uitvoerende partijen en verricht in beginsel geen project- werkzaamheden. Van de inkomsten uit projectwerkzaamheden is een percentage bestemd voor de stichting die daardoor als katalysator activiteiten kan (helpen) ontplooiën.

Tot slot

Door de vele activiteiten komt er steeds meer werk af op de stichting. De kleine groep vrijwilligers kan dat niet aan. In 2017 zal worden ingezet op het zoeken van samenwerking met andere partijen, zoals bijvoorbeeld BOEi. (BOEi, een non-profit organisatie die zich bezig houdt met restaureren en herbestemmen van cultureel erfgoed.) En het zoeken naar sponsors om ook financieel sterker te staan. In 2017 wordt ook ingezet op landelijke dekking door ambassadeurs per provincie actief te maken voor de stichting Brugwachtershuisjes.

Stichting Brugwachtershuisjes jaarrekening 2016

Exploitatieoverzicht.

	2016	2015
BATEN		
Inkomsten stichting		
- vrienden/sponsors/eigen bijdragen	815	25
- expertmeeting	625	0
- verkoop boekjes/posters	5	90
	1.445	115
Inkomsten locaties		
- gebruikersovereenkomsten	2.400	1.800
- bemiddelingsfees	0	0
	2.400	1.800
Inkomsten projecten		
- project OMD ontdekkingstour		
- project Bossche BRWH		
- project Lage Erfbrug		
- project Zwijndrechtsebrug		
- project Brugw huisjes ZH		
- project Movaris inzet 2015		
	21.311	34.923
TOTAAL BATEN	25.156	36.838
LASTEN		
Uitgaven stichting		
- huisvesting	275	150
- advisering	0	100
- vrijwilligers	1.110	0
- bestuurskosten	429	51
- verzekeringen	594	430
- kantoor/drukwerk/copieer	162	54
- communicatie (postbus/tel/porti)	108	175
- PR/promotie	34	0
- website/domeinreg etc.	56	45
- bankkosten/financieel/overig	81	120
	2.848	1.125
Uitgaven locatiebeheer		
- leden werkorganisatie	440	360
- overige kosten	0	0
	440	360
Uitgaven projecten		
- leden werkorganisatie/ en derden	15.773	27.533
- inzet materialen/overig	3.529	6.009
	19.302	33.542
TOTAAL LASTEN	22.590	35.027
SALDO EXPLOITATIE	2.566	1.811

Stichting Brugwachtershuisjes balans 2016

	31-12-2016	31-12-2015
ACTIVA		
Vlottende activa		
- nog te ontv subsidies	2.000	2.000
- debiteuren	1.379	0
- omzetbelasting	2.410	3.929
- liquide middelen	18.188	21.815
- overig	0	0
	23.978	27.743
TOTAAL ACTIVA	23.978	27.743
PASSIVA		
Eigen vermogen		
- algemene reserve (na resultaatbestemming)	5.188	2.622
- bestemmingsreserves	0	0
	5.188	2.622
Kortlopende schulden		
- crediteuren	15.005	20.876
- nog in te zetten subsidies	3.585	547
- ontvangen waarborgsommen	200	200
- overige schulden/te ontv facturen	0	3.499
	18.790	25.122
TOTAAL PASSIVA	23.978	27.743

- Voor meer details zie de jaarrekening op onze website.

Colofon

Samenstelling

Cora Nauta
Peter Stutvoet

Vormgeving

Gerard de Bruin

Fotografie

Peer Reede
Lotti Hesper
Gerard de Bruin

Met dank aan

Willem van der Blom, Flat 14
voor de financiële administratie

Stichting Brugwachtershuisjes

Romboutslaan 20
3312 KP Dordrecht

Telefoon 06 4421 5656
info@brugwachtershuisjes.nl
www.brugwachtershuisjes.nl

KvK 55 17 86 50

Triodos bank:
IBAN NL91 TRIO 0254 7271 90

*Het stimuleren van nieuw leven
in lege brugwachtershuisjes is
alleen mogelijk met jouw steun.*

Word vriend:

IBAN NL91 TRIO 0254 7271 90
www.brugwachtershuisjes.nl/vrienden